

UZASADNIENIE

Decyzją ostateczną z dnia 4.11.2022 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 26.07.2022 r. przyznał M. Z. emeryturę od 1.07.2022 r. tj od miesiąca, w którym złożono wniosek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 404583,60 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 703448,61 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 181,00 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 6121,72 zł

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę, ponieważ było to dla ubezpieczonego korzystniejsze tj niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Za okresy postawania w stosunku pracy nieudokumentowane zarobkami tj od 13.04.1979 do 17.04.1979 r. przyjęte zostało wynagrodzenie minimalne obowiązujące w tym czasie w j.g.u. Wskazano, iż w celu przeliczenia podstawy wymiaru z uwzględnieniem faktycznie osiągniętych dochodów należy przedłożyć zaświadczenia o wynagrodzeniu wystawione przez zakład pracy lub w przypadku gdy zakład pracy nie istnieje zaświadczenie o zarobkach z archiwum. Termin 1 miesiąc od daty doręczenia decyzji. Doręczenie po tym terminie skutkowało będzie rozpatrzeniem od daty zgłoszenia wniosku.

Decyzję ostateczną wydano po potwierdzeniu przez Wydział (...) i Składek okresów ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz po przeliczeniu kapitału początkowego z uwzględnieniem kart wynagrodzeń z lat 1979-1989 i przedłożonych dokumentów dotyczących zatrudnienia w (...).

/decyzja w aktach ZUS karty nienumerowane /

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. Z. wnosząc o jej zmianę i ponowne przeliczenie kapitału początkowego i należnej mu emerytury. Skarżący wskazał, iż nieprawidłowo wyliczono mu kapitał oraz nie zaliczono do stażu pracy

- okresu zatrudnienia w T. N. Huta 30.06.1987 -10.07.1987
- okresu prowadzenia działalności gospodarczej w (...).06.1989 -31.12.1990 r.
- okresu działalności gospodarczej w Ł. Hurtownia (...)

Nadto w uzupełnieniu odwołania wniósł o jednorazowe wypłacenie składek odprowadzanych w OFE na subkoncie w ZUS w okresie 1999-2012. Wskazywał, iż składki były odprowadzane przez spółkę jawną (...).

/ odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc iż matematyczne wyliczenie kapitału początkowego wbrew zapatrywaniom wnioskodawcy jest prawidłowe.

Wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy z T. N. Huta obejmujące okres 30.06.1987-26.11.1988 w tym zakresie sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania

Do stażu pracy zaliczono okres prowadzenia działalności gospodarczej (...) 01.07.1991 -31.12.1998. Oddział ZUS w T. nie poświadczył prowadzenia działalności na terenie B. w latach 1989-1990 r. W tym zakresie prowadzone jest dalsze postępowanie wyjaśniające z oddziałem.

/ odpowiedź na odwołanie k. 6/

W piśmie procesowym z dnia 22.03.2023 r. ubezpieczony doprecyzował swoje stanowisko procesowe wskazując iż w jego ocenie:

- błędnie wyliczone wynagrodzenia obejmują okres 01.01.1979 r. -30.04.1979r. Wnioskodawca wskazał, że w tym czasie odbywał zasadniczą służbę wojskową. W ocenie skarżącego należy uzupełnić również puste pola w karcie wynagrodzeń w miesiącach: styczeń, luty, marzec, kwiecień, listopad 1979r.

- błędnie wyliczona jest wartość współczynnika.

-obliczenie wartości kapitału - współczynnika za lata składkowe x 1,3 % oraz lata nieskładkowe x 0,7 %.

- urlop wypoczynkowy w okresie 20.10.1988-26.11.1988 za czas eksportu został wykorzystany -dołączone świadectwo pracy.

-z dniem 15.04.1992r. rozpoczął działalność gospodarczą A. (...) (...), M. M., G. Z.- wniósł o doliczenie tego okresu składkowego,

- w okresie obowiązywania II filaru OFE, odprowadzane były regularnie składki imienne z prowadzonej przez niego spółki, A. (...) D. (...) MM Z., w dokumentacji nie ma tych składek uwzględnionych.

/pismo procesowe k. 41/

Na rozprawie w dniu 12.05.2023 r. wnioskodawca wskazał iż kwestionuje brak przyjęcia przez ZUS wynagrodzenia za okres służby wojskowej, w przypadku pracy na eksporcie wnosi o zaliczenie całego okresu łącznie z urlopami, urlop bezpłatny winien być potraktowany jak okres składkowy, dzień od 1.12-1980 -02.12.1980 wskazany w karcie wynagrodzeń jako nn winien być zaliczony jako usprawiedliwiony a co za tym idzie jako okres składkowy.

/ stanowisko procesowe wnioskodawcy z protokół z rozprawy z dnia 12.05.2023 r. 00:02:05-00:08:48/

W piśmie procesowym z dnia 19.05.2023 r. wnioskodawca wskazał , że

1. ze świadectwa pracy wynika zatrudnienie w okresie 01.01.1977r.-17.04.1979r. w P. (...). Wystawiony przez pracodawcę dokument RP7 znajduje się w aktach sprawy.

2. w kwestii wyjazdu eksportowego, zatrudnienie w okresie 30.06.1987r.-26.11.1988r. było w firmie (...).

3. w odniesieniu do urlopu bezpłatnego w okresie 09.06.1989r.-31.12.1990r., okres ten powinien być zaliczony jako okres składkowy. Urlop był przyznany za zgodą pracodawcy, a w okresie tym nadal obowiązywała umowa.

4. działalność gospodarcza została rozpoczęta 01.05.1990r. (...) 6- (...) i zakończona 31.05.1991r. Kolejna działalność zarejestrowana była w okresie 01.07.1991r.-31.12.1991r. (...) 6- (...). Trzecia działalność przypada na okres

01.04.1992r.- do chwili obecnej (spółka cywilna przekształcona w spółkę jawną, A. (...) D. (...) MM Z., KRS (...), NIP (...), Regon (...).

5. przy wyliczaniu emerytury, ZUS w dalszym ciągu nie uwzględnia składek II filaru OFE.

6. przy obliczaniu wartości kapitału początkowego błędnie wyliczono współczynnik proporcjonalny. 264 miesiące powinny być rozliczone jako miesiące składkowe

/ pismo procesowe k. 80/.

Na rozprawie w dniu 23.06.2023 r. strony poparły swoje dotychczasowe stanowiska procesowe. Wnioskodawca oświadczył, że być może pomylił się co do D. (...). Wypłacił środki z OFE w części, część została w ZUS. W tym zakresie nie ma informacji czy składki te były płacone ze spółki jawnej (...). D. (...) - składki z II Filaru. Pełnomocnik ZUS oświadczył iż wnioskodawca może wystąpić z nowym wnioskiem o rozpoznanie tej kwestii przez ZUS.

/ stanowisko procesowe stron protokół z rozprawy z dnia 23.06.2023 r. 00:00:31-00:05:55/

W piśmie procesowym z dnia 27.06.2023 r. organ rentowy oświadczył iż w decyzji kapitałowej z dnia 19.05.2023 r. i o przeliczeniu emerytury z 11.05.2023 r. skorygował wyłącznie błąd rachunkowy przy wyliczeniu wynagrodzenia zastępczego za 1987 r. nie ustalał wynagrodzenia zastępczego w oparciu o dane przekazane przez PPHU (...) w toku procesu.

/ pismo procesowe k. 107-108/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. Z. urodził się w dniu (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 26.07.2022 r. ww. wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

/ bezsporne wnioski w aktach ZUS k. nienumerowane/.

W rozpoznaniu wskazanego wniosku wydano zakazaną decyzję z dnia 4.11.2022 r.

/ bezsporne decyzja w aktach ZUS k. nienumerowane/

W okresie od 1.01.1977 do 17.04.1979 wnioskodawca był zatrudniony w P. (...). W 1977 jego wynagrodzenie z tego tytułu wyniosło 9440 zł

/ zaświadczenie RP - 7 z 6.01.2006 r. w aktach ZUS k. nienumerowane/

W okresie od 27.04.1977 do 12.04.1979 ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

/ bezsporne, książeczka wojskowa w aktach ZUS k. nienumerowane, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 23.06.2023 00:06:35-00:09:41 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 24.03.2023 r. 00:01:19/

W okresie od 4.05.1979 do 31.12.1990 wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.. W świetle wystawionego mu w dniu 21.12.1990 r. świadectwa pracy wnioskodawca we wskazanym okresie zatrudnienia od 30.06.1987 -30.11.1988 korzystał z urlopu bezpłatnego na budowę eksportową oraz urlopu bezpłatnego od 9.06.1989 do 31.12.1990 r.

/ bezsporne świadectwo pracy w aktach ZUS k. nienumerowane, dokumentacja osobowa za wskazany okres zatrudnienia w aktach ZUS k. nienumerowane /

W okresie od 11.07.1987 -19.10.1988 r. wnioskodawca pracował na budowie eksportowej z (...) N. Huta.

/ rozliczenie końcowe budowy eksportowej w aktach ZUS k. nienumerowane, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 23.06.2023 00:06:35-00:09:41 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 24.03.2023 r. 00:01:19 /

W związku z powyższym zaskarżoną decyzją do stażu pracy nie zaliczono wnioskodawcy okresów:

- 30.06.1987 -10.07.1987

- 20.10.1988 -28.11.1988

-09.06.1989-31.12.1990

/ bezsporne decyzja w aktach ZUS k. nienumerowane/

Wnioskodawca legitymuje się świadectwem pracy z dnia 9.09.2022 r za okres zatrudnienia od 30.06.1987 do 26.11.1988 T. N. Huta w którym wskazano, iż w okresie:

-od 30.06.1987 r. do 11.07.1987 r. wykonywał pracę kierowca samochodu ciężarowego - praca w kraju,

-od12.07.1987 do 19.10.1988 r. kierowca samochodu ciężarowego -praca na budowie eksportowej

- od 20.10.1988 r. do 26.11.1988 r. czas pracy wypracowany i urlop wypoczynkowy za okres budowy eksportowej.

/ świadectwo pracy k. 4 i k. 42/

Natomiast na okoliczność wynagrodzeń od 4.05.1979 do 31.12.1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) oraz budowy eksportowej dostępnymi są listy płac oraz wynagrodzenia zastępcze z Archiwum Zakładowego wskazujące następujące wynagrodzenie wnioskodawcy

-za rok 1979 - kwota 56.357 zł.

- za rok 1980 - kwota 95.948 zł.

- za rok 1981 - kwota 137.198 zł.

- za rok 1982 -kwota 146.831 zł.

- za rok 1983 -kwota 248.216 zł.

- za rok 1984 -kwota 333.522 zł.

- za rok 1985- kwota 412.993 zł.

Wynagrodzenie walutowe za urlop wypoczynkowy wskazano w okresie od 11.07.1987 r. do 19.10.1988 r.

/ karty wynagrodzeń z uwzględnieniem wynagrodzeń zastępczych w aktach ZUS k. nienumerowane k. 43/

W okresie od 1.05.1990 do 31.05.1991 wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą pod nr (...) -od.07.1991 do 31.12.1988 r.

Natomiast od 1.07.1991 do 31.12.1998 wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą pod nr (...)

Wskazane okresy zostały uwzględnione przez ZUS w stażu przy wyliczeniu należnych wnioskodawcy świadczeń.

/ bezsporne wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego k. 65-60/

Z dniem 15.04.1992r. wnioskodawca miał rozpocząć działalność gospodarczą A. (...) (...), M. M., G. Z. przekształcona w 2001 r. w A. (...) D. (...) MM Z. sp.jawna. KRS (...). Wnioskodawca nie posiada żadnych dokumentów potwierdzających jej prowadzenie. Brak dowodów na opłacenie składek do OFE od 1997 r. z tego tytułu.

/ zeznania świadka W. S. protokół z rozprawy z dnia 24.03.2023 r.00:12:59-00:17:01 zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 23.06. (...):06:35-00:09:41 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 24.03.2023 r. 00:01:19 /

Decyzją z dnia 12.01.2023 i 13.01.2023 r. oddział przeliczył kapitał początkowy i emeryturę wnioskodawcy od 1.07.2022 r.

Przy wyliczeniu kapitału początkowego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych (1979 -1988) wyniósł 133,19 %. Wyliczony kapitał początkowy wnioskodawcy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 132 965,80zł

Natomiast w uzasadnieniu decyzji emerytalnej wskazano, iż podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 404583,60 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 735482,97 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 181,00 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 6298,71zł

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę, ponieważ było to dla ubezpieczonego korzystniejsze tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Za okresy postawiania w stosunku pracy nieudokumentowane zarobkami tj od 13.04.1979 do 17.04.1979 r. oraz od 30.06.1987 r. do 10.07.1987 r. przyjęte zostało wynagrodzenie minimalne obowiązujące w tym czasie w j.g.u. Wskazano, iż w celu przeliczenia podstawy wymiaru z uwzględnieniem faktycznie osiągniętych dochodów należy przedłożyć zaświadczenia o wynagrodzeniu wystawione przez zakład pracy lub w przypadku gdy zakład pracy nie istnieje zaświadczenie o zarobkach z archiwum. Termin 1 miesiąc od daty doręczenia decyzji. Doręczenie po tym terminie skutkowało będzie rozpatrzeniem od daty zgłoszenia wniosku.

Do stażu pracy uwzględniono;

- okres zatrudnienia wnioskodawcy w kraju od 30.06.1987 do 10.07. 1988 r. w T. N. Huta
- okres prowadzenia działalności gospodarczej od 1.05.1990 do 31.05.1991 na podstawie potwierdzenia ubezpieczenia Oddział w T. inspektorat w R. . Decyzją z dnia 3.11.2022 został uwzględniony okres działalności gospodarczej od 1.07.1991 do 31.12.1998. Na podstawie indywidualnego konta poinformowano że wnioskodawca nie był członkiem

OFE. Po uwzględnieniu ww. okresów zatrudnienia wskazaną decyzją zmieniono zaskarżoną decyzję z dnia 4.11.2022 w części dotyczącej obliczenia wysokości emerytury.

/ decyzja kapitałowa z 12.01.2023 r. w aktach ZUS k. nienumerowane oraz k. 23-24, decyzja o przeliczeniu emerytury z dnia 13.10.2023 r. w aktach ZUS k. nienumerowane oraz k. 18-20 61-63/

Decyzją z dnia 19.05.2023 i 22.05.2023 r. oddział z urzędu przeliczył kapitał początkowy i emeryturę wnioskodawcy od 1.07.2022 r.

We wskazanych decyzjach skorygowano błąd rachunkowy przy wyliczeniu wynagrodzenia zastępczego za 1987 r. i przyjęto kwotę 201 019,69 zł

Przy wyliczeniu kapitału początkowego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych (1979 -1988) wyniósł 133,33 %. Wyliczony kapitał początkowy wnioskodawcy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 133 061,94zł

Natomiast w uzasadnieniu decyzji emerytalnej wskazano, iż podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 404583,60 zł

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 736014,68 zł;

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 181,00 miesięcy;

- wyliczona kwota emerytury wynosi 6301,65 zł

/ decyzja kapitałowa z 19.05.2023 r. w aktach ZUS k. 45 oraz k. 23-24, decyzja o przeliczeniu emerytury z dnia 22.05.2023 r. w aktach ZUS k. nienumerowane, wykaza wprowadzonych okresów ubezpieczonego k. 94-96 /

Wnioskodawca nie odwoływał się od ww decyzji.

/bezsporne/

Wyliczone hipotetycznie wynagrodzenie zastępcze dla wnioskodawcy na eksporcie za okres 11.07.1987 -19.10.1988 z uwzględnieniem kart wynagrodzeń kierowcy byłego pracownika firmy (...) załączonych do pisma PPHU (...) z dnia 21.04.2023 r.- nieprzyjętych przez ZUS w ww decyzjach (ZUS dokonywał wyliczeń w oparciu o dane innej osoby - inne karty) wynoszą:

- 1987 - 220013,23 zł

-1988 r.- 578647,17 zł.

Przy przyjęciu do podstawy wymiaru powyższych wynagrodzeń wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy z lat 1979-1988 wyniósłby 134,85 % Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 wyniósłby 134 113,21 zł

/ pismo PPHU (...) z 21.04.2023 r. k. 65, karty wynagrodzeń za 1987-1988 r. k. 66-67, pismo i karta wynagrodzeń za 1988 r. k. 77-78, wyliczenia hipotetyczne k. 84-93 pismo ZUS k. 107-108/

Ustaleń w toku procesu, Sąd Okręgowy w Łodzi, dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS oraz zeznań wnioskodawcy i świadka.

Analizując kwestię przyjęcia wynagrodzenia zastępczego za okres pracy na budowie eksportowej, podczas zatrudnienia wnioskodawcy od 12.07.1987 do 19.10.1988 r. w (...) N. Huta, Sąd zbadał wynagrodzenia innego pracownika zatrudnionego na takim samym co wnioskodawca stanowisku pracy w analogicznym okresie czasu w tym przedsiębiorstwie w oparciu o karty wynagrodzeń dostarczone w toku procesu przez PPHU (...). Sąd uznał, iż zasadnym było ich przyjęcie gdyż okazały się one dla wnioskodawcy bardziej korzystne niż wynagrodzenia zastępcze dotychczas ustalone przez organ rentowy w oparciu o karty innego pracownika. Organ rentowy skutecznie ich nie zakwestionował.

Ustalając stan faktyczny Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc oddalił wniosek wnioskodawcy o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność wyliczenia kapitału początkowego i emerytury wnioskodawcy. Podnieść należy, iż wskazanych wyliczeń hipotetycznie z uwzględnieniem wskazanych przez sąd danych dokonał organ rentowy. Z tych też względów wskazany wniosek zmierzał wyłącznie do nieuprawnionego przewlekania postępowania. Sąd przy tym zauważa, iż wnioskodawca domagał się przeliczenia kapitału i emerytury z uwzględnieniem jeszcze innych okoliczności w hipotetycznym wyliczeniu nieprzyjętych tj. jak prowadzenie przez niego działalności w innych niż przyjęte przez organ okresach czy dodatkowo jeszcze innych zarobków np. w czasie służby wojskowej. Niemniej jednak sąd doszedł do przekonania, iż żądania wnioskodawcy w tym przedmiocie nie są uprawnione - o czym będzie mowa w rozważaniach prawnych, a zatem wskazane wyliczenie było w pełni miarodajne dla rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawcy częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 t.j.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8

powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie zaś z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Zgodnie z art. 16 cytowanej ustawy przy ustalaniu kolejnych dziesięciu lat kalendarzowych – przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

W myśl art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 według art. 25. ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na

subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Zgodnie zaś z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

Stosownie do art. 116 ust. 5 powyższej ustawy do wniosku o emeryturę lub rentę powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo i wysokości tego świadczenia, co oznacza, że ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na wnioskodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 roku II UK 297/00).

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca podnosił między innymi, iż przy wyliczaniu kapitału początkowego i w konsekwencji przy ustalaniu wysokości emerytury organ rentowy nieprawidłowo ustalił zarówno okres w jakim wykonywał prace na budowie eksportowej jak i jego wynagrodzenie zastępcze na podstawie zaświadczenia wystawionego przez zakład pracy za ten okres.

Odnosząc się w pierwszej kolejności co do okresu za jaki ustalono pobyt wnioskodawcy na budowie eksportowej wskazać należy iż ostatecznie z uwzględnieniem kolejno wydanych następnie przez organ decyzji brak jest jakichkolwiek nieprawidłowości w tym przedmiocie. Wskazać należy iż od 30.06.1987 r. do 11.07.1987 r. wnioskodawca wykonywał pracę kierowca samochodu ciężarowego - praca w kraju, od 12.07.1987 do 19.10.1988 r. wnioskodawca był kierowcą samochodu ciężarowego -praca na budowie eksportowej a na okres od 20.10.1988 r. do 28.11.1988 r. przypadał okres urlopu bezpłatnego. Wynagrodzenie walutowe za urlop wypoczynkowy wskazano w okresie od 11.07.1987 r. do 19.10.1988 r. W konsekwencji i organ zaliczył wnioskodawcy okres od 30.06.1987 r. do 11.07.1987 r. do stażu pracy za wynagrodzeniem minimalnym i okres od 12.07.1987 do 19.10.1988 r. jako okres pracy na eksporcie z wynagrodzeniem zastępczym . Nie uwzględnił zaś okresu urlopu bezpłatnego od 20.10.1988 r. do 28.11.1988 r.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela ugruntowane już stanowisko judykatury, zgodnie z którym " okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, do którego pracownik nabył prawo w czasie pracy na tzw. budowie eksportowej, a za który po zakończeniu zatrudnienia za granicą wypłacono mu ekwiwalent pieniężny nie stanowi ani okresu składkowego, ani nieskładkowego w rozumieniu art. 6 i art. 7 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych " (vide - wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 marca 2007 r., sygn. akt III AUa 2537/05, LEX nr 446733). Z kolei w wyroku z dnia 24 listopada 2001 r. sygn. akt III AUa 755/05, LEX nr 1129586 Sąd Apelacyjny w Łodzi stwierdził, że: "okres wydłużonego urlopu bezpłatnego w jednostce macierzystej udzielony z powodu niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w okresie pracy za granicą na podstawie § 12 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków

pracowników skierowanych do pracy za granicą (Dz. U. Nr 51, poz. 330 z późn. zm.), nie jest okresem składkowym, ani nieskładkowym w rozumieniu przepisów art. 6 i 7 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.)". W kwestii tej wypowiedział się również Sąd Najwyższy który w uchwale z dnia 22 maja 2013 r. sygn. akt III UZP 1/13 podjętej w składzie 7 sędziów wskazał, że okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, przewidziany w § 9 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicę w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (tekst jedn.: Dz. U. z 1986 r. Nr 19, poz. 101 z późn. zm., od dnia 10 lipca 1990 r. § 10 ust. 4 tego rozporządzenia, tekst jedn.: Dz. U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259 z późn. zm.), nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).(LEX Nr 1316090).

Urlop udzielany po okresie pracy za granicą, polegający na umożliwieniu "odebrania" dni wolnych, w pewnym sensie funkcjonalnie powiązany z pracą za granicą, nie ma znaczenia w zakresie stażu pracy wpływającego na uprawnienia pracownicze. W konsekwencji także nie ma wpływu na uprawnienia wynikające z ubezpieczenia społecznego. Okres ten w zakresie ubezpieczenia społecznego nie jest okresem składkowym ani nieskładkowym; dla ubezpieczenia społecznego jest to okres obojętny. Między macierzystym pracodawcą a pracownikiem korzystającym z urlopu bezpłatnego trwa stosunek ubezpieczenia społecznego, istniejący od nawiązania stosunku pracy do jego ustania (art. 4 ust. 3 ustawy z 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych), jednak w ramach tego stosunku status pracownika korzystającego z urlopu bezpłatnego rozpatrywany jako okres, w którym nie był zobowiązany do wykonywania pracy i nie otrzymywał świadczeń ze stosunku pracy lub z nimi związanych ani też ich surogatów, analizowany w świetle art. 6 ust. 2 lit. a u.e.r.f.u.s., nie był i nie może być obecnie uznany za okres zatrudnienia. / Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 września 2014 r. III AUa 2811/13/. Tym samym w tym zakresie w zaskarżonej decyzji brak jest jakichkolwiek nieprawidłowości.

Co do zaś wynagrodzenia przyjętego za okres budowy eksportowej zgodnie z § 21 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i (Dz. U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana tu regulacja, wyrażona także w poprzednio obowiązującym Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10 poz. 49 ze zm.) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak m. in. SN w wyroku z 25.07.1997 r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324 a także SA w Warszawie wyrok z dnia 4.03.1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7 SA w Rzeszowie z dnia 27.06.1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy SA w Białymstoku III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Co do zasady żądanie wnioskodawcy znajduje oparcie w obowiązujących przepisach. Zgodnie z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j. Dz.U.z 1989 r. Nr 11, poz.63 ze zm.) jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia

podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

- 1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo
- 2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Tym samym okresy pracy za granicą przed dniem 1 stycznia 1991 roku zostały potraktowane jako okresy składkowe. Jednocześnie najczęściej za te okresy pracy nie były odprowadzane składki od realnie otrzymywanych wynagrodzeń przez pracowników za granicą, które to wynagrodzenia były znacznie wyższe niż wynagrodzenia pracowników porównywalnych w kraju. W związku z powyższym ustawodawca wprowadził fikcję prawną, która miała na celu uwzględnienie wynagrodzeń dla tych pracowników, jednakże nie w wysokościach faktycznie otrzymywanych (brak odprowadzania składek), ale w wysokościach otrzymywanych w tym czasie przez pracowników zatrudnionych na takich samych lub podobnych stanowiskach w kraju. Powyższe dawało pewność, że osoby pracujące za granicą będą miały uwzględnione wynagrodzenie przynajmniej w takiej wysokości. Jednocześnie przyjmowanie wynagrodzeń pracowników porównywalnych dawało pewność, iż wynagrodzenia te będą uwzględnione ze wszystkimi ich zmianami. A zatem niewątpliwie celem ustawodawcy było zapewnienie wskazanym osobom jako podstawy wymiaru wynagrodzenia przynajmniej takiego, jakie otrzymywali w tym czasie pracownicy zatrudnieni na porównywalnym stanowisku w kraju, ze wszystkim podwyżkami tego wynagrodzenia i dodatkami. /Por. VIII U 1961/18 - wyrok SO Łódź z dnia 14-06-2019/

Jak wskazano wyżej, w toku postępowania sądowego strona może dowodzić wysokości wynagrodzenia na potrzeby ustalenia wysokości podstawy wymiaru świadczenia wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego; zatem dowodem tej okoliczności mogą być zarówno dokumenty dotyczące wynagrodzenia osób zatrudnionych w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy i przy pracy tego samego rodzaju co ubezpieczony, jak też zeznania tych osób, zaś rzeczą sądu winna być rzetelna analiza przedstawionych dowodów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 17 października 2006 r. III AUa 509/06).

Wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia T. N. Huta od 12.07.1987 do 19.10.1988 r. nie uzyskiwał żadnego wynagrodzenia, z tytułu którego opłacałby składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju. Wobec powyższego do ustalenia podstawy wymiaru za wskazany okres winny zostać uwzględnione kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Wliczeń w tym przedmiocie organ rentowy dokonał na podstawie kart wynagrodzeń jednego z kierowców jednakże wnioskodawca wywodził iż były one znacząco zaniżone. W toku procesu przez PPHU (...). Sądowi zostały przedłożone kraty wynagrodzeń innego kierowcy (...) N. Huta. Kwoty wynagrodzenia zastępczych w nim wskazane okazały się dla wnioskodawcy bardziej korzystne niż wynagrodzenia zastępcze dotychczas ustalone przez organ rentowy w oparciu o karty innego pracownika. Dlatego w ocenie Sądu zasadnym było ustalenie wynagrodzeń wnioskodawcy w oparciu o tą właśnie podstawę. Zasadnym było bowiem przyjęcie nie jakichkolwiek wynagrodzeń lecz takich jakie faktycznie wnioskodawca mógłby wypracować gdyby w kraju przebywał. Sformułowanie „kwoty wynagrodzenia przysługującego pracownikowi” oznacza bowiem pełne należne wynagrodzenie, a więc sumę należności, których pracownik może prawnie domagać się z tytułu zawartego stosunku zatrudnienia. Pojęcie przysługującego wynagrodzenia obejmuje więc w powyższym rozumieniu wszystkie wypłaty należne ze stosunku pracy /por III AUa 102/17 - wyrok SA Szczecin z dnia 06-07-2017/. Bazowanie na wynagrodzeniu niższym na analogicznym stanowisku nie jest przy tym uprawnione.

Hipotetycznie wynagrodzenie zastępcze dla wnioskodawcy za okres na eksporcie od 11.07.1987 do 19.10.1988 r. z kart wynagrodzeń załączonych do pisma PPHU (...) z dnia 21.04.2023 r. wyniosły w 1987 - 220013, 23 zł, -1988 -578647,17 zł

Po przyjęciu do podstawy wymiaru powyższych wynagrodzeń wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy z lat 1979-1988 wyniósł 134, 85 %. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 wyniósł 134 113,21 zł z porównania uzyskanych wyników z wyliczeniami będącymi podstawą wydania zaskarżonej decyzji a także decyzji następnie wydanych w toku procesu nieskażonych przez wnioskodawcę , w sposób jednoznaczny wynika, że przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem tych wynagrodzeń doprowadziło do korzystnej dla odwołującego zmiany wskaźnika wysokości kapitału początkowego który po kolejnych wyliczeniach wyniósł 134, 85 %., a w konsekwencji zmiany wysokości kapitału początkowego i samej emerytury. Tym samym odwołanie wnioskodawcy w tej części należało uwzględnić.

Za niezasadne natomiast Sąd uznał kolejne żądania ubezpieczonego uwzględnienia przy ustaleniu kapitału początkowego i emerytury: wynagrodzeń za okres służby wojskowej tj w okresie od stycznia do kwietnia 1979 i w listopadzie 1979, jako okresu składkowego okresu urlopu bezpłatnego -09.06.1989-31.12.1990 w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B., dodatkowo okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 15.04.1992r. A. (...) (...), M. M., G. Z. przekształconej w 2001 r. w A. (...) D. (...) MM Z. sp jawna, oraz pominięcia faktu opłacania przez niego składek z tego tytułu do OFE od 1997 r.

Odnosząc się kolejno do wskazanych żądań wskazać należy iż nie jest jasnym na jakiej podstawie wnioskodawca domaga się uzupełnienia ustalenia zarobków za okres styczeń kwiecień i listopad 1979 r. i jakimi kwotami wynagrodzeń. Nie jest natomiast możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) /por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996r., sygn. akt I CKU 45/96, opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, opubl. OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662/.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje niepewność, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru / wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29.09.2014 III AUa 2618/13/.

Przy tym wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W istocie właściwie tylko dokumentacja własna stanowi w postępowaniu sądowym precyzyjny dowód na wysokość wynagrodzenia świadczeniobiorcy. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, czy też wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419). Skoro wnioskodawca w okresie służby wojskowej nie otrzymywał wynagrodzenia, nie było podstaw do jego uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia. Okres służby wojskowej zaliczany jest jako okres składkowy.

W okresie zatrudnienia w P. (...) w okresie od 27.04.1977 do 12.04.1979 ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. W procesie nie wykazano na jakiej podstawie za wskazany okres w 1979 wnioskodawca domaga się ustalenia

mu wynagrodzeń za pracę. Natomiast w ramach tego stosunku pracy przypadającego po okresie służby wojskowej nieudokumentowanym zarobkami tj od 13.04.1979 do 17.04.1979 r. organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenie w j.g.u. co przy braku dowodów na wysokość zarobków faktycznie wypłacanych należało uznać za uprawnione.

Co do zaś wynagrodzenia wypłacanego wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w listopadzie 1979 podnieść należy iż wysokość wynagrodzenia w 1979 r. została w pełni ustalona w oparciu o dostępne listy płac za ten okres zatrudnienia. I w tym zatem zakresie stosowanie jakichkolwiek uzupełnień niemających pokrycia w dokumentacji źródłowej nie była dopuszczalne.

Brak też było podstaw do klasyfikowania okresu urlopu bezpłatnego 09.06.1989-31.12.1990 jako okresu składkowego. Jakkolwiek urlop bezpłatny niewątpliwie udzielany jest pracownikowi w okresie zatrudnienia za zgodą pracodawcy to jednak w świetle art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest ani okresem składkowym ani nieskładkowym. Okres urlopu bezpłatnego nie jest okresem składkowym ani nieskładkowym w świetle przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stąd też nie ma on żadnego wpływu na wysokość kapitału początkowego. /Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 października 2019 r., III AUa 391/19/

Ponadto podnieść należy że ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504), zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów. Brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy. Wskazana wykładnie jednoznacznie pokazuje, że art. 7 ww. ustawy emerytalnej zawiera zamknięty katalog okresów nieskładkowych. /Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 października 2021 r., (...) 337/21/. Żądania odwołującego w tym zakresie nie mogą więc zostać uwzględnione.

Odnosząc się zaś co do rzekomej kwestii prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej (...).04.1992r. i opłacenia z tego tytułu składek do OFE wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie wnioskodawca, choć to na nim w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu art. 6 kc. nie wykazał, iż powyższe miało miejsce. Wnioskodawca nie posiada - przynajmniej nie okazał ich w procesie- żadnych dokumentów potwierdzających prowadzenie tej działalności. Brak dowodów na opłacenie składek do OFE od 1997 r. z tego tytułu. Świadek W. S. nie ma wiedzy w tym przedmiocie. Tym samym brak uwzględnienia przez organ rentowy wskazanego okresu wykonywania działalności gospodarczej w stażu ubezpieczeniowym przy wyliczeniu kapitału początkowego i emerytury nie może być kwestionowany. W kwestii zaś samych składek do OFE wnioskodawca utrzymywał, iż częściowo sam je wypłacił a częściowo pozostały one w ZUS . Sam podnosił iż nie ma informacji czy składki były płacone ze spółki jawnej (...). D. (...). Niewątpliwie w tej kwestii wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o rozpoznanie tej kwestii przez ZUS. Jednak przy braku dowodów na prowadzenie działalności, okoliczności te nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił dla M. Z. wysokość emerytury przy uwzględnieniu kapitału początkowego w kwocie (...),21 wyliczonego przy uwzględnieniu wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 134,85 % ustalonego z lat 1979-1988, w pozostałym zaś zakresie zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie jako bezzasadne oddalił.